

Razılaşıdırılıb:

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin
rəisi N.C.Xəlilov

İmza

M.Y.

Tarix: /___/_____2011-ci il

Təsdiq edilmişdir:

“Günay Sığorta” ASC-nin
İdarə Heyətinin sədri vəzifəsini
icra edən V.Rəcəbov

İmza

Tarix: /___/_____2011-ci il

**İŞƏGÖTÜRƏNİN MƏSULİYYƏTİNİN SİĞORTASI
QAYDALARI**

İŞƏGÖTÜRƏNİN MƏSULİYYƏTİNİN SİĞORTASI QAYDALARI

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu və digər normativ-hüquqi aktlara uyğun olaraq hazırlanmışdır

1. SİĞORTA PREDMETİ VƏ SİĞORTA TƏMİNATININ ƏHATƏ DAİRƏSİ

1.1 Bu Qaydalar üzrə sığorta predmeti sığorta müqaviləsi üzrə sığortalanan əmlak mənafeələrinin aid olduğu fiziki şəxsdir.

1.2. Bu sığorta Qaydaları ilə, iş yerində əmək müqaviləsi əsasında vəzifələrini yerinə yetirərkən baş vermiş iş qəzası nəticəsində bədən xəsarəti almış və həlak olmuş işçilərə və yaxud varislərinə işəgötürənin ödəməli olduğu zərərə sığorta şəhadətnaməsində göstərilən məbləğdə və şərtlərlə təminat verilir.

Sığortaçı, bu sığorta növü ilə əlaqədar ortaya çıxan mübahisələrdə sığortalıya qarşı iddia qaldırıldıqda məhkəmə xərclərini və vəkil haqlarını ödəməyi öhdəsinə götürür. Lakin bütün göstərilən xərclər sığorta ödənişi də daxil olmaqla, sığorta məbləğindən çox ola bilməz.

1.3. Bu Qaydalarla müəyyən olunan sığorta növü sinifinə görə işəgötürənin məsuliyyətinin sığortası sinifinə aid edilir.

2. SİĞORTANIN ƏRAZİSİ

Sığorta, sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, Azərbaycan Respublikası ərazisində qüvvədədir.

3. ƏLAVƏ SİĞORTA HAQQI MÜQABİLİNDƏ SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL EDİLƏN ZƏRƏRLƏR

Aşağıda göstərilən hallar üçün məsuliyyət yalnız əlavə sığorta haqqı müqabilində sığorta təminatına daxil edilə bilər:

3.1 İşəgötürən tərəfindən ayrılmış nəqliyyat vasitəsi ilə işçilərin kollektiv şəkildə iş yerinə gətirilib-aparılması zamanı baş verən qəzalar;

3.2 İşçilərin işəgötürən tərəfindən ezam edildikləri yerlərdə əsas işlə bağlı olmayan fəaliyyətlə məşğul olduqları zaman baş verən iş qəzaları;

3.3 Azərbaycan Respublikasının ərazi hüduudlarından kənar da baş verən iş qəzaları;

3.4 Peşə xəstəlikləri;

3.5 Mənəvi ziyanla bağlı ödəniş tələbləri.

4. SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL OLMAYAN HALLAR (İSTİSNALAR)

Aşağıda göstərilən hallarla əlaqədar tələblər sığorta təminatına daxil edilmir:

4.1 Qəsdən və şüurlu surətdə törədilən hadisələr;

4.2 Müqavilə şərtlərinə və yaxud xüsusi bir müqaviləyə əsaslanıb sığortalının öz mülki məsuliyyət həddini aşması;

4.3 Müharibə, hərbi əməliyyatlar, istila, xarici düşmən basqını (müharibə elan edilib-edilməməsindən asılı olmayaraq), vətəndaş müharibəsi, inqilab, üsyan, ixtişaş və bunların qarşısının alınması və ya yatırılması məqsədilə keçirilən inzibati və hərbi tədbirlər;

4.4 İşəgötürənin fəaliyyət sahəsinə daxil deyildirsə, hər hansı nüvə partlayışı, radiasiya və işəgötürənin fəaliyyət sahəsinə daxil olub-olmamasından asılı olmayaraq radiaktiv çirklənmələr və bunlarla əlaqədar görülən hərbi və inzibati tədbirlər.

5. SİĞORTANIN MÜDDƏTİ, TƏMİNATININ BAŞLANMASI VƏ SONA ÇATMASI

Sığorta, əgər sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta şəhadətnaməsində göstərilmiş başlanma və sona çatma tarixlərində Azərbaycan vaxtı ilə saat 24.00-da başlayır və saat 24.00-da sona çatır.

6. SİĞORTA HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİ VƏ SİĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN QÜVVƏYƏ MİNMƏSİ

6.1 Sığorta haqqının bütövlükdə və ya hissələrlə ödənilməsi razılaşıdırıla bilər. Sığorta haqqı (sığorta haqqının birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman, (hissələrlə ödənilmə razılaşıdırlarsa, qalan hissələr isə sığorta şəhadətnaməsində göstərilən tarixlərdə) ödənilməlidir.

6.2. Sığorta haqqı (birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan zaman ödənilməsə, sığortaçı sığorta ilə əlaqədar heç bir məsuliyyət daşımır və bu şərt sığorta şəhadətnaməsində yazılmalıdır.

Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı halda sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman ödənilməli olan bütün hissələr sığorta ödənişindən bir dəfəyə çıxılır və bu şərt sığorta şəhadətnaməsində yazılmalıdır.

6.3. Sığorta haqqının hissələrlə ödənilməsi razılaşdırıldığı hallarda, hissələrdən hər hansı biri şəhadətnamədə göstərilən vaxta ödənilməzsə, Sığortaçı onun ödənilməsi üçün yazılı surətdə 15(on beş) günədək müddət müəyyən edə bilər. Hər bir halda sığorta haqqı və ya onun razılaşdırılmış ilk hissəsi sığorta müqaviləsi bağlandığı gündən 1 aydan gec olmayaraq ödənilməlidir. Müəyyən olunmuş gün ərzində sığorta haqqı ödənilməzsə sığorta şəhadətnaməsi etibarsız hesab olunacaq. Ləğv etmənin hüquqi qüvvə qazandığı tarixə qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün hesabına görə hesablanır və artıq qalan məbləğ sığortalıya qaytarılır.

6.4. Əgər sığorta şəhadətnaməsində sığorta haqqının (birinci hissəsinin) ödənilməsinə qədər sığorta şəhadətnaməsinin qüvvəyə minməsi nəzərdə tutulmuşdursa, sığorta haqqı (birinci hissə) sığorta şəhadətnaməsi qüvvəyə mindiyi andan 15 gün ərzində ödənilməlidir.

Sığorta haqqı (birinci hissəsi) göstərilən müddət ərzində sığortalıya ödənilməzsə sığorta şəhadətnaməsi öz qüvvəsini itirir.

7. SIĞORTALININ MÜQAVİLƏ BAĞLANDIĞI ZAMAN MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı sığorta riskinin müəyyən olunması və sığorta haqqının hesablanması üçün zəruri və ona məlum olan bütün halları və məlumatı sığortaçıya bildirməlidir.

Sığortalının bildirdiyi məlumatın yanlış və ya yarımçıq olması aşkar olunarsa:

7.1 Sığortalının bu hərəkəti qəsdən etdiyi müəyyən olarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər və sığorta hadisəsi baş verərsə ödəniş verməyə bilər. Belə olan halda sığortaçı ödənilmiş sığorta haqqını qaytarmamaq hüququ qazanır.

7.2 Sığortalının bu hərəkəti qəsdən etmədiyi müəyyən olunarsa, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər, sığorta şəhadətnaməsinin şərtlərini dəyişdirə və ya əlavə sığorta haqqı almaqla sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

7.3. Əgər sığortalı şəhadətnamənin şərtlərinin dəyişdirilməsinə və ya əlavə sığorta haqqı ödəməyə razı olmazsa, sığorta şəhadətnaməsi bu dəyişikliyin baş verdiyi andan etibarsız sayılır.

Sığortalı 15 gün ərzində əlavə sığorta haqqını ödəməzsə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

Sığortaçı tərəfindən həyata keçirilən ləğv etmə bu haqda xəbərdarlığın sifarişli məktubla sığortalıya göndərildiyi tarixdən etibarən 5 iş günündən sonra saat 24.00-da qüvvəyə minir.

7.4. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etmək hüququ qüvvədən düşür.

7.5. Sığortalının hərəkətinin qəsdən edilmədiyi müəyyən olunarsa, sığorta hadisəsi sığortaçı vəziyyəti öyrənməmişdən əvvəl və ya sığortaçının sığorta şəhadətnaməsinin ləğv olunmasını tələb edə biləcəyi müddət ərzində və yaxud şəhadətnamə ləğv edilmiş hesab olunana qədər keçən müddət ərzində baş verərsə sığortaçı, ödənilən sığorta haqqı ilə ödənilməli olan sığorta haqqı arasındakı nisbət həcmində ödənişi azalda bilər.

8. SIĞORTA MÜDDƏTİ ƏRZİNDƏ SIĞORTALININ MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

8.1. Sığorta şəhadətnaməsi imzalandıqdan sonra sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalı ilə bağlı sığortalının bildirdiyi hallarda dəyişiklik baş verərsə, sığortalı ona məlum olan bütün dəyişikliklər haqqında sığortaçıya ən gec 8 gün ərzində məlumat verməlidir.

8.2. Sığortaçı dəyişikliyi öyrəndiyi tarixdən etibarən 8 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv edə bilər, şərtlərini dəyişdirə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etməklə sığorta şəhadətnaməsini qüvvədə saxlaya bilər.

8.3. Sığortalı, 8 gün ərzində tələb edilən əlavə sığorta haqqını ödəməyəcəyini bildirdiyi təqdirdə sığorta şəhadətnaməsi ləğv edilmiş hesab olunur.

Sığortaçı tərəfindən edilən ləğv etmə bu haqda xəbərdarlığın sifarişli məktubla sığortalıya göndərildiyi tarixdən etibarən 5 iş günündən sonra saat 24.00-da qüvvəyə minir.

8.4. Sığorta şəhadətnaməsinin ləğv edilmiş hesab olunmasına qədər keçən müddətin sığorta haqqı, sığorta şəhadətnaməsinin sığortaçı tərəfindən ləğv edilməsi halında gün hesabına görə, sığortalı tərəfindən ləğv edilməsi zamanı qısa müddətli sığorta kimi hesablanır və artığı geri qaytarılır.

8.5. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə və ya əlavə sığorta haqqı tələb etmək hüququ qüvvədən düşür.

8.6. Sığortalı sığorta hadisəsinin başvermə ehtimalını artıran dəyişiklikləri göstərilən müddət ərzində qəsdən bildirməmişdirsə, bu dəyişiklik edildiyi andan sonra baş verən zərəre görə sığortaçı məsuliyyət daşımır.

8.7. Dəyişiklik riskin başvermə ehtimalını azaldarsa və daha az sığorta haqqının alınmasını tələb edərsə, bu dəyişikliyin ortaya çıxdığı tarixdən sığorta şəhadətnaməsinin sona çatma tarixinə qədər olan müddət üçün sığorta haqqı gün hesabına görə hesablanır və fərq sığortalıya qaytarılır.

ZƏRƏR VƏ ÖDƏNİŞ

9. SIĞORTA HADİSƏSİ ZAMANI SIĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığortalı, mülki məsuliyyətinə səbəb olan iş qəzası baş verdiyi zaman itki və ziyanın qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq üçün zəruri və məqsədəuyğun tədbirlər görməlidir.

İtki və ziyanın qarşısını almaq və ya miqdarını azaltmaq məqsədilə çəkilən məqsədyönlü xərclər sığortaçı tərəfindən ödənilir.

10. SIĞORTA HADİSƏSİ BAŞ VERDİKDƏN SONRA SIĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta hadisəsi sayılan hər hansı bir iş qəzası baş verdikdə sığortalı:

10.1 Bu şərtlərə əsasən sığortalının mülki məsuliyyətinin yaranmasına səbəb ola bilən hər bir sığorta hadisəsi haqqında, hadisənin baş verdiyini bildiyi və ya bilməli olduğu tarixdən etibarənən 5 gün ərzində sığortaçıya yazılı şəkildə məlumat verməlidir;

10.2 Sığorta hadisəsinin səbəblərini, şəraitini, zərəre və ziyanın miqdarını müəyyən etmək üçün lazım olan və sığortalı tərəfindən təmin edilməsi mümkün olan bütün məlumat və sənədləri (əslı, özü tərəfindən təsdiq edilmiş surəti və ya fotosurətini) sığortaçının tələbilə gecikdirmədən ona verməlidir;

10.3 Hadisənin vaxtı və yeri haqqında məlumat əldə edilməsi və subroqasiya hüququndan istifadə olunması üçün lazım olan və sığortalı tərəfindən təmin edilməsi mümkün olan bütün məlumat və sənədləri mühafizə etmək və sığortaçının tələbi ilə ona təqdim etməlidir;

10.4 Sığorta hadisəsinin araşdırılmasına şərait yaratmaq və araşdırma zamanı sığortaçıya hər tərəfli kömək etməlidir;

10.5 Baş vermiş sığorta hadisəsi ilə əlaqədar iddia və ödəniş tələbi ilə üzləşərsə və ya ona qarşı cinayət işi açılsarsa, bütün bu halları dərhal sığortaçıya

bildirmək, iddia və tələblərlə əlaqədar aldığı bütün rəsmi sənədləri sığortaçıya təqdim etməlidir;

10.6 İddia və tələblərlə əlaqədar işin araşdırılması və sona çatdırılması üçün sığortaçının təyin etdiyi vəkilə lazımi səlahiyyət verməlidir;

10.7 Sığortaçının məsuliyyətinin, ödəniş məbləğinin və subroqasiya hüququnun müəyyən edilməsi üçün onun ekspertləri tərəfindən yoxlama və tədqiqatların aparılmasına icazə vermək və lazımi şərait yaratmalıdır;

10.8 Sığorta olunmuş məsuliyyət eyni risklər və müddətlər üzrə başqa sığorta şirkətlərində də sığortalanmışdırsa, bunu sığortaçıya bildirməlidir.

11. SIĞORTA ÖDƏNİŞİNİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ

11.1. Sığortalı tərəfindən aşağıda göstərilən sənədlərin təqdim olunması vaxtından etibarən 15 iş günü ərzində sığortaçı sığorta ödənişinin verilməsi, yaxud sığorta ödənişi verməkdən imtina olunması haqqında qərar qəbul edir:

- Sığorta ödənişinin verilməsi barədə ərizə;
- Sığorta şəhadətnaməsi;
- Baş vermiş hadisə ilə bağlı aidiyyətli orqanların tərtib etdiyi sənədlər (arayış, akt, rəy və ş.);
- Zərərlə bağlı müstəqil ekspertlərin tərtib etdikləri rəy və zərər hesabı;
- Sığorta hadisəsinin mahiyətindən asılı olaraq digər sənədlər.

11.2. Sığortaçı, ödəniş tələbi irəli sürən şəxs və ya şəxslərlə birbaşa danışıqlar apararaq razılığa gəlmək hüququna malikdir.

11.3. Sığortalı, sığortaçının razılığı olmadan sığorta ödənişi tələbini qismən və ya bütövlükdə qəbul edə bilməz və hər hansı bir ödəniş verə bilməz.

11.4. İddia irəli sürüldükdə onunla əlaqədar bütün məsələlər sığortaçı tərəfindən həll olunur. İddia ilə əlaqədar məhkəmə və vəkil xərcləri bu şərtlərin 1-ci bəndinə əsasən sığortaçı tərəfindən ödənilir.

12. ÖDƏNİŞİNİN NƏTİCƏLƏRİ

12.1. Sığortaçı ödəniş verdikdən sonra ödədiyi sığorta məbləği hüdudunda sığortalının təqsirkar şəxsə qarşı tələb hüquqlarına sahib olur.

12.2. Tərəflər, sığorta ödənişi tələb edilməsinə səbəb olan hər bir sığorta hadisəsindən sonra sığorta şəhadətnaməsini ləğv etmək hüququna malikdir.

Sığortaçı ləğvetmə hüququndan yalnız sığorta ödənişini ödədikdən sonra istifadə edə bilər.

DİGƏR MÜDDƏALAR

13. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİNƏ VAXTINDAN ƏVVƏL XİTAM VERİLMƏSİ

13.1 Sığorta qanunvericiliyində və ya könüllü sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş hallarda, həmçinin tərəflərin başqa cür razılaşmasına əsasən, sığorta müqaviləsinə sığortalının və ya sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verilərkən, bu barədə bir tərəf digərinə ən azı 30 gün əvvəl (sığorta müqaviləsi beş ildən çox müddətə bağlanmış olduqda 60 gün, 3 aydan az müddətə bağlanmış olduqda isə 5 iş günü əvvəl), tələbini əsaslandırıdığı yazılı bildiriş göndərməlidir.

13.2 Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı həm də müqaviləyə hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) Sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığorta qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, Sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını ona qaytarır; əgər bu tələb Sığortaçının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, Sığortaçı sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) bütünlüklə Sığortalıya qaytarır.

13.3 Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı, həm də müqaviləyə hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə o, sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) bütünlüklə Sığortalıya qaytarır; əgər bu tələb Sığortalının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, Sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərcləri çıxılmaqla, müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) qaytarır.

13.4 Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı həm də müqaviləyə hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək sığortaçı tərəfindən Sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqına (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarına) bərabər və ya ondan çox miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, sığorta haqqı (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqları) Sığortalıya qaytarılmır.

13.5 Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək Sığortaçı tərəfindən Sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqından (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarından) az miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, həmin sığorta haqqı məbləği ilə sığorta ödənişi məbləği arasındakı fərq miqdarında sığorta haqqının Sığortalıya qaytarılması müvafiq olaraq bu Maddənin 13.1-ci və 13.2-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.

13.6 Sığorta müqaviləsi Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada xitam verilmiş hesab edildikdə, Sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını, bu Maddənin 13.3-cü və 13.4-cü maddələrinin tələbləri nəzərə alınmaqla, Sığortalının qanuni nümayəndəsinə qaytarır.

13.7 Əgər Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, işlərin aparılması xərcləri dedikdə inzibati xərclər və sığorta ödənişi nəzərdə tutulur.

14. TƏRƏFLƏRİN HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

14.1 Sığortalının hüquqları:

- 14.1.1 Sığortaçının Sığorta müqaviləsinin şərtlərinə əməl etməsini yoxlamaq, o cümlədən Sığortaçıdan maliyyə sabitliyi barədə, kommersiya sirri olmayan məlumatı əldə etmək;
- 14.1.2 Sığorta hadisəsi baş verdikdə Sığortaçıdan sığorta ödənişini həyata keçirməyi tələb etmək.

14.2 Sığortalının vəzifələri:

- 14.2.1 Sığorta haqqını Sığorta müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş məbləğdə və müddətdə ödəmək;
- 14.2.2 Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün zəruri olan, eyni zamanda sığorta müqaviləsi ilə bağlı digər məlumatları Sığortaçıya təqdim etmək;
- 14.2.3 Sığorta müqaviləsi bağlanarkən Sığortalı özünə məlum olan və Sığortaçının müqavilədən imtina etmək, yaxud onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq qərarına təsir göstərə bilən bütün hallar barədə Sığortaçıya məlumat vermək;
- 14.2.4 Sığorta müqaviləsinə aid olan sənədlərin qorunub saxlanmasını təmin etmək.

14.3 Sığortaçının hüquqları:

- 14.3.1 Sığortalı tərəfindən verilən məlumatları və həmçinin Sığortalı və Sığorta olunan tərəfindən Sığorta müqaviləsinin şərtlərinə riayət edilməsini yoxlamaq;
- 14.3.2 Bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş hallarda sığorta ödənişini həyata keçirməkdən imtina etmək, belə ödənişlərin həyata keçirildiyi hallarda Sığortalı tərəfindən geri qaytarılmasını tələb etmək;
- 14.3.3 Sığortalı ona məlum olan riskin qiymətləndirilməsi üçün əhəmiyyətli hallar barəsində və sığorta hadisəsi haqqında Sığortaçıya qəsdən yanlış məlumat verməsi aşkar olunarsa sığorta ödənişini həyata keçirməkdən imtina etmək;
- 14.3.4 Sığorta haqqının hər-hansı ödənilməmiş hissəsi sığorta müqaviləsində göstərilən müddət ərzində ödənilmədikdə, Sığorta olunanlara xidmətlərin göstərilməsini dayandırmaq yaxud Sığorta müqaviləsinə xitam vermək;
- 14.3.5 Bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş qaydada və şərtlərlə sığorta müqaviləsinə xitam vermək.

14.4 Sığortaçının vəzifələri:

- 14.4.1 Müəyyən edilmiş müddətdə Sığorta şəhadətnaməsini Sığortalıya təqdim etmək,
- 14.4.2 Sığorta hadisəsi baş verdiyi halda müvafiq sənədlər əsasında sığorta ödənişi həyata keçirmək;
- 14.4.3 Sığortalı ilə münasibətlərdə məxfiliyi təmin etmək;
- 14.4.4 Sığorta müqaviləsinin vaxtından əvvəl xitam edilməsi halında, bu Qaydalarda müəyyən edilmiş qaydada hesablanmış məbləği 30 (otuz) bank günü ərzində Sığortalıya qaytarmaq.

15. BİR NEÇƏ SIĞORTA İLƏ İŞLƏMƏ HALINDA

Sığortalı mülki məsuliyyətini başqa sığortaçılarda da eyni risklərə qarşı və eyni müddətə sığorta etdirmişdirsə, bu vəziyyəti sığortaçıya dərhal bildirməlidir.

16. MÜLKİYYƏT SAHİBİNİN DƏYİŞMƏSİ

16.1. Sığortalı dəyişdikdə sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün hüquq və vəzifələr onun razılığı ilə yeni sahibə keçir.

16.2. Yeni sahib sığortanın mövcudluğunu öyrəndiyi tarixdən etibarənən 15 gün ərzində sığortanı qəbul etmədiyini sığortaçıya yazılı şəkildə bildirsə, sığortaçı mülkiyyət sahibinin dəyişilməsini bildiyi tarixdən etibarən 15 gün ərzində sığorta şəhadətnaməsini ləğv etmək hüququna malikdir.

16.3. Sığortaçının məsuliyyəti, ləğvetmə xəbərdarlığının sifarişli məktubla sığortalıya göndərildiyi tarixdən etibarən 1 ay sonra saat 24.00-da sona çatır və istifadə edilməyən günlərə aid sığorta haqqı yeni sahibkara qaytarılır.

17. MƏLUMAT VƏ XƏBƏRDARLIQLAR

17.1. Sığortalının xəbərdarlıq və məlumatı sığortaçıya və ya sığorta müqaviləsinin bağlanmasına vasitəçilik edən agentə sifarişli məktubla çatdırılır.

17.2. Sığorta şirkətinin xəbərdarlıq və məlumatı sığortalının sığorta şəhadətnaməsində göstərilən hüquqi ünvanına və ya sığorta şəhadətnaməsinin imzalanmasına vasitəçilik edən agentə bildirilən son hüquqi ünvanına sifarişli məktubla çatdırılır.

17.3. Tərəflərə imza edilməklə verilən məktublar və ya teleqraf vasitəsi ilə edilən xəbərdarlıq və məlumat da sifarişli məktub vasitəsilə bildirilən xəbərdarlıq və məlumat səviyyəsində hüquqi qüvvəyə malikdir.

18. İŞ SİRLƏRİNİN GİZLİ SAXLANILMASI

Sığortaçı, sığortalıya aid öyrənəcəyi iş sirlərini gizli saxlamamaqdan dəyən ziyan və zərərə görə məsuliyyət daşıyır.

19. MÜBAHİSƏLƏRƏ BAXILMASI

Tərəflər sığorta müqaviləsi üzrə ortaya çıxan mübahisələri danışıqlar yolu ilə həll edirlər. Razılığa gəlinmədiyi təqdirdə mübahisələrə Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyində müəyyən olunmuş qaydada aidiyyəti məhkəmələrdə baxılır.

20. MÜDDƏT

Sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün tələblər Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə həll edilir.

21. XÜSUSİ ŞƏRTLƏR

Sıgorta şəhadətnaməsində əsas şərtlərə və bunlarla əlaqədar olan əlavə şərtlərə (klozlara) zidd olmayan xüsusi şərtlər də yazıla bilər.

**İşgötürənin məsuliyyətinin sığortası üzrə
Tarif dərəcələrinin əsaslandırılması**

Tarif dərəcələri əsaslandırılarkən əvvəlcə netto-dərəcələr hesablanır. Netto-dərəcələrin hesablanması aşağıdakı məlumatlardan istifadə edilir:

1. Sığorta hadisəsinin baş verməsi ehtimalı(q) – 0,01;
2. Bir sığorta müqaviləsi üzrə orta sığorta məbləği (S_o) – 140 000 AZN;
3. Bir sığorta hadisəsi üzrə orta sığorta ödənişi ($S_ö$) –30 000 AZN;
4. Bağlanılacaq sığorta müqavilələrinin sayı(n) – 400.

T_n , T_e və T_r ilə müvafiq olaraq netto-dərəcəni, onun əsas hissəsini və risk üstəliyini işarə edək. Netto-dərəcənin əsas hissəsi 0.02 AZN sığorta məbləğine uyğun olaraq aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$T_e = \frac{0.02 \times q \times S_ö}{S_o} = \frac{0.02 \times 0.01 \times 30000}{140000} = 0.00004$$

Risk üstəliyini hesablamaq üçün təminat ehtimalını 0,95 götürək. Bu halda həmin ehtimala uyğun əmsal $a=1,645$ olur. Risk üstəliyi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$T_r = 1.2 \times T_e \times a \times \sqrt{\frac{1-q}{n \times q}} = 1.2 \times 0.00004 \times 1.645 \times \sqrt{\frac{1-0.01}{400 \times 0.01}} = 0.00004$$

$$T_n = T_e + T_r = 0.00004 + 0.00004 = 0.00008 \text{ AZN}$$

Tarif dərəcəsinin strukturu: netto-dərəcə – 70%, yüklənmə – 30%. O cümlədən işlərin aparılması xərcləri – 29%, tarif mənfəəti – 1%.

Brutto-dərəcəni T_b ilə işarə edək. Onda brutto-dərəcənin hesablanması düsturuna əsasən

$$T_b = \frac{T_n}{1-f} = \frac{0.00008}{0.7} = 0.00011$$

İşin xüsusiyyətində və işçilərin sayından asılı olaraq baza tarif dərəcəsinə azaldıcı və artırıcı əmsallar tətbiq edilir. Ona görə də, yekun tarif dərəcəsi 0,2% - 8% aralığında dəyişir.